برغسون حقنده

موسیو برغسونه اعتراض ایدنلر بالطبع چوق اولمشدر؛ حتی یالکز انکلتره و آلمانیاده دکل فرانسه ده دخی قوتلی معترضلری واردر.
کندیسنه اعتقاد و افکارینی قبول ایدنلر دها چوقدر. بعه، بو مهم آدمه [redacted] (اشتهار) و علیهنده یازلمش اولان جدی کتابلرک اکثرینی اوقودم،
و دقتله اوقودم. [redacted] برقسمی پک قوی دلائل ابراز ایدییور و پک متینه [redacted] اساساً علیهنه اوزرینه [redacted] طایانیور؛ مثلا، بیك
طوقوز یوز اون ایکی تاریخ میلادیسنده (هیو ئه لیه‌ت = Hugh S. R. Elliot) طرفنده [redacted] طبع ایدلمش
اولان کتاب بوقبیلدندر، که زمانمزک الک مشهور تشریح علماسندن (سور رهی لانقستر = Sir Ray Lankester) ک
برمقدمه‌سی وار که دقتله [redacted] تتبع و تأمل اولونمغه شایاندر؛ فقط بو مقدمه ده یوروتولن تنقیدات شدیده [redacted] اعتراضات واقعه‌یی
تحکیم ایچون ایراد اولونان براهین علمیه هم قوی هم ده ضعیفدر ده نیله بیلیر؛ چونکه (اونلر) علوم صحیحه ساحه‌سی خارجنده نقطهٔ تعلقی
یوقدر. حالبوکه موسیو برغسونک فلسفه‌سی علوم [redacted] اساسلری اوزرینه بنا ایدلن (پوزیتیویست positiviste) و (سیانتیست
scientiste) لرده اولدوغی ایچون، کندی [redacted] مبنای نظریاتنی بوکبی تعرضاتک ایریشه‌میه‌جکی برمنطقه ده تأسیس
ایتمشدر. بناءً علیه او فلسفه‌یی یقیقمق ایچون کتیریلن دلائل قویه‌نک برغسونه سپیرتوالیزمنه تأثیری اوله‌ماز. برغسونه اوکبی
دلائل فننک تجربه ساحه‌سنده کشف اولونان حقایقه صریحاً تعلقنی رد ایتمیور، فقط تجربه زمینه کتیریلمه‌ین مسائل فلسفیه
حقنده اونورلو (تعریفسزلک) [redacted] موجد اوله‌ماجقنی بدایت بحثده بر موضوعهٔ اساسیه (postulat fondamental) اوله‌رق ایلری
سورمش بولوندوغی ایچون دلائل مذکوره‌نک بو طرز و مقصد اوزره استعمال اولونماسنی غیرمشروع بر حرکت [redacted] عد ایدیور.
بناءً علیه کندیسنه [redacted] (اصابت ایدن) [redacted] تبلیه‌جکی قبول ایتمیورکه تأثیری اوله‌بیلسین.
(آثاریسه اونلرله بو واديده بحث ایتمک احتمالی قالماز)

ایلریده [redacted] بری کلنجه. (سور رهی لانقستر)ک او مهم مکتوبنی تماماً و عیناً ترجمه ایده‌جکم و کوره‌جکسکز که بو بوتون عالم
بوتون متافیزیقی [redacted] ظنونه باطله قولکسیونی (collection d'absurdités) عد ایدیورلر، فلسفه‌یی برضلالت صریحه اوله‌رق
اوزره [redacted] ایدیور. شو تقدیره کوره اعتراضی یالکز برغسونه دکل بوتون فلسفه‌یه در؛ بو اعتراضک محق اولوب اوله‌ماجقنی
ده فیلسوفلرجه تذکر ایدیلیر برمسئلهٔ مهمه‌در. فقط بوکونده بحثمز او دکل!.. بوکونده یکی برفلسفه سیستمی اوله‌رق میدانه
چیقان و او میدانک ایچ واسع بریرینی استیلا ایتمک استعدادینی کوسترن برغسونیزمک دیکر سیستمله‌ره نظراً قیمت و وضعیتی
آکلامق و تعیین ایتمک ایستیورز. بو آرزومز و بو حقمز اساساً فلسفه‌نک مشروعیتی مصدق و متضمندر. حالبوکه مسائل [redacted]
مابعد الطبیعیه تعلق ایده‌بیلیه‌جک دوشونجه‌لری (سور رهی) و امثالی علما برضلالت اوله‌رق اوزره طلقی ایدیل
مثلا: مابعد الطبیعیانک موضوعاتنی تشکیل ایدن باشلیجه معمالری — علم جبرده مجهول تمثیلی اولان — (x) یعنی
(سی) اشارتیله تمثیل ایتدکدن صوکره بو مجهولی آرامقله تضییع عمر ایتمک بیهوده‌در؛ چونکه: [بو طبیعت میخانیزماسنک خارجنده
و یاخود ضمننده — اکر صحیحاً برشی وارسه! — او نه‌در؟. و او شی ناصل وجود بولمشدر؟. یاخود نره‌دن کلوب نره‌یه کیتمکده‌در.
اونک حقیقتی نه‌در؟. بزم شعورمز او شی ایله ناصل تعلق ایدیور؟. او شی نیچون موجوددر و بز نیچون بو عالمده‌یز؟ کبی سؤاللره
عصر حاضر علمنک جوابی یوقدر!] دیور.
(اسلوب تفکرینه نظراً)
کورویورسکزکه (سور رهی) دخی تفلسف ایدیور و آغنوستیک اولدوغنی آکلیورز. کندیسنک بو طوری بزه استاد مشهور
ارسطونک برمهم سوزینی خاطرلاتیور. [فلسفه‌یی رد ایتسه‌کده تفلسف ایده‌رز؛ قبول و مدافعه ایتسه‌کده تفلسف ایده‌رز.]
دیمشدی. بو دوشونجه‌لری باشقه بیلوا دخی حکیم یونانینک کوزل آکلامش و سویلمشدر!
دیکر بر قسم منقدینه دخی وارکه برغسونک سپیرتوالیزم فلسفه‌سنه و بر دیکی [redacted] (حیات تازه) [redacted] ده
کندی مذهبلری ایچون برحصهٔ استفاده [redacted] آلمه نیتیله حرکت ایتمشلردر. بوقبیلدن اوله‌رق اوزره دخی ایکی مهم اثر
کوردم که بریسی انکلیزجه یازلمش کوچوک برکتابدر. مؤلفی (هرمان Herman) در. اونک اثرنده [redacted] آلمان فیلسوف معاصری
(اویکه‌ن Eucken) ایله (برغسون)ک یکدیکرینه قیاساً تتبع ایدیور و بو ایکی نوع سپیرتوالیزمک خرستیانلق دوشونجه‌سنه نظراً
نه معناسی اوله‌بیله‌جکنه جواب ویریور. (*) ایکنجیسی (ماری ته J. Maritain) ک یازمش و (١٩١٤) ده پاریسده اوله‌رق دخی
[redacted] مفصل برکتابدر. مؤلفی پاریسده اصول تحصیلاتک جدیتی ایله اوته‌دنبری نام قازانمش اولان (ستانیسلاس قوللژی
College Stanislas) نده معلم [redacted] (ایمش) بو مکتب (ژه زوئیت) مؤسساتندندر. موسیو (ماری ته) بو اثرنده برغسونیزمی

(*) بوکتابک انکلیزجه عنوانی شویله‌در:
Eucken and Bergson
Their significance for christian Thought.
by
E. Hermann.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NORTB-313-1

خرستیانلق نقطهٔ نظرندن تلقی ایدیله بیله جكنی كوره تقدیر ایدییور. بالخاصه قاتولیسیزم عندنده فلسفه‌نك اك مكمل شكلی اوله‌رق اوزره (مقام مقدس Le Saint Siège) ده یعنی پاپالق طرفندن قبول و تصویب ایدلمش اولان (طومیزم Thomisme) سیستمنی اساسی و مقیاسی اتخاذ ایدییور. (*) دیمك كه برغسونیزمك ماهیتنی آكلامق و قیمتنی تقدیر ایتمك ایچون صراحتاً (سقولاستیق Scholastique) بر وضعیت آلیور؛ چونكه فلسفه‌یی [redacted] خرستیانلغك عقائد مخصوصه‌سنه تابع طوتیور [redacted] و مقبولیت و مردودیتی اسبابنی او فلسفه‌نك كندی ماهیتنده دكل، [[redacted] حتی علی الاطلاق نصوص [redacted] عیسویه‌یه [redacted] ملائمت و موافقتنده ده دكل ده!..] پاپالق طرفندن تصویب و [redacted] تقدیس ایدلمش اولان (سن طوما داكه‌ن St Thomas d'Acquin)ك فلسفه‌سنه مطابقتنده آرییور.

موضوع بحثی قاورایه‌رق و

مع مافیه ژه‌زوئیتلر الندن چیقان اكثر اثرلر كبی بیله‌رك یازلمش اولان بو كتابك مطالعه‌سندن بر چوق وجهله ممنون اولدم و شمدی تقریر ایتدیكم بو درسلرك نهایتنده برغسونی تنقید ایدن آدملردن و اصول و اسباب تعریضلرندن بحث ایتدیكم زمان بو كتابك صاحبنی اونوتمایه‌جغم، حقنده لازم كلدیكی قدر تفصیلات ویره‌جكم. شمدیلك بو راده — خاطرم كلمشكن — شونی اخطار ایده‌یم كه اكر برغسونیزم، یاواش یاواش عندی تفسیرلرك تأثیریله و مذاهب مختلفه [redacted] اعتقادینه یوز ویرمكی طولاییسیله چیغیرندن چیقمجق و بوزولمجق البته طومیزم فلسفه‌سنك نفوذیله تردی و تفسخ ایده‌جكدر. برغسونیزم طاباطابان ضد و آچیقدن آچیغه معارض اولان سیستملر [redacted] اونی رد ایتمك غیرتنده بولوندقلری ایچون [redacted] نك هیئت و هویتنی ابقا و ادامه خادمدرلر؛ شو صورتله كه ایلریده باطل [redacted] اولدوغی ثابت اولسه بیله ینه بر سیستم اوله‌رق مشهور قالیر و تاریخ فلسفه‌یه او شهرت و هیئتی ایله انتقال ایده‌رك شخصیتنی محافظه ایده‌بیلیر. فقط خرستیانه فلسفه‌سنك اونی بوسبوتون محو و استحاله ایتمه‌سی احتمالی كندیسی ایچون بویوك بر تهلكه‌در. مع مافیه بوكا قارشی كلمك كیمسه‌نك الندن كلمز؛ چونكه — عادی آلیش ویریشلرده اولدوغی كبی — فكر آلیش ویریشنده دخی هركس تلقی ایده‌جكی [redacted] شئیك كندیسنجه نه وجهله موجب استفاده اوله‌بیله‌جكنی دوشونور و اوكا كوره او فكره قیمت ویریر. بر سیستمك اصالتنی محافظه و حیاتنی مدافعه ایتمك صاحبنك یاخود اربابنك وظیفه‌سیدر. بو سببله‌در كه منقدینك ایچنده تماماً بیطرف بر كیمسه‌یه راست كلمك پك كوچ اولویور. موسیو برغسون دخی كندی افكار و اصولنه طبعاً معارض دوشن دیكر سیستملری تنقید ایدركن اكثر منقدلر كبی طاورانیور و ابطال ایتمك ایستدیكی اصوللری و نظریاتی چوروتمك ایچون جهد و غیرتنده او قدر ایلری كیدییور كه عینی سلاحی تجاوزله كندی فلسفه‌سی علیهنه ده قابل استعمال اولدوغنی خاطرینه كتیرمیور. بو جهتلری سزه بر نده كوستره‌جكم.

بكا كلنجه، هیچ بر فلسفه‌نك نظریاتندن قطعیاً ممنون اولمادیغم كبی؛ هیچ بر سیستمك كماله ده ایمان ایتمدیكم ایچون، دوغماتیق فیلسوفلرده حصولی طبیعی اولان غیرت طرفدارانه‌سندن بالطبع محرومم. بنجه بونلرده — ما بعد الطبیعیات — آز چوق معقول — بر مجموعهٔ فرضیاتدر. لكن [redacted] فرضیات، ضروری و لازمدر؛ ضلالت دكلدر، چونكه اك مثبت و صحیح بر علمك حدودی دخی فرضیات ایله محاطدر. نتیجكیم مبادیسی و اساساتی ده تجربه ایله اثباتی ممكن اولمایان طاقم موضوعات و یاخود معطایاتدر. بناءً علیه هر نه تورلو فرضیات و نظریات اولورسه اولسون، صوغوق قانلیلقله تلقی و تدقیقه ایده‌بیلیرم؛ و بر اثری ایی آكلامق و [redacted] قیمت و ماهیتنی آكلامق ایچون باشقه چاره اولمادیغنه ده قانعم.

تقدیر — شمدی سزه — مدافعه‌سنه لزوم كوردوكم

[redacted] بو خصوصده واقع اولان تتبعات و تحقیقاتمك نتیجه‌سنده تحصیل ایتدیكم قناعتی عرض ایده‌جكم؛ و هر دعوایه كوره موسیو برغسونك كندی سوزلرندن كرك سائر بویوك فیلسوفلرك آثارندن قطعی و صریح دلیللر كتیره [redacted] رك قوت ویره‌جكم.

موسیو برغسونك آثارینی (یالكز خنده le rire مستثنا اولمق اوزره) دقتله اوقودم و بیلیرسكز كه بعضلرینی تكراراً علی التكرار ییدی سكز كره اوقودم [redacted] صحیفه كنارلرینی حاشیه‌لرله املا ایتدم. منقدلرك بو فیلسوفی؛ اسلافنده و معاصرینده بعضی اعاظم متفكرینه بكزه‌تدكلرینی بیلیوردم؛ بناءً علیه ادعا اولونان وجوه مشابهتی ده بالذات تدقیقه ایتدم، و بویوك فیلسوفلرك هانكیسندن نه صورتله متأثر اولمش بولوندوغنه دائر ده بر فكر قطعی ایدینه بیلدم. بر نجی درجه‌ده بلیغ بر محرر اولدوغنه و اسلوب بیاننده بر غریب قوته بولوندوغنه دائر چوق كیشیلر طرفندن واقع اولان ادعایی ده یاكلش بولمادم؛ فی الحقیقه پك اینجه بر دیالكتیسیه‌ن اولدوغنی بن ده [redacted] تسلیم [redacted] صوكره بو مستثنا قابلیتله فلسفه عالمنده اویناریغی رولی باقوبده دوشونیجه بو ذكی و پارلاق فیلسوفی اك زیاده اسلافندن (زینون ده Zenon d'Élée) ه بكزه‌تیورم؛ اویله ظن ایدیورم كه (زینون ده) تماماً پروفسور برغسونك قابلیتی حائز بر اینجه دیالكتیسیه‌ن ایدی. زینون ده پك چوق بكندیكم ذكالردن بری اولدوغی ایچون بو تشبیهمله پروفسور برغسونك قدرینی بغیر حق تنزیل ایتمك ایستمدیكم بدیهیدر. برغسون؛ اولورسه اولسون و كیمه بكزه‌رسه بكزه‌سین و یا بكزه‌مسین شبهه یوقدر كه تأثیراتنه نظراً زمانمزده یتیشن اك بویوك آدملردن بریدر.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-313-2

پروفسور برغسونڭ دیگر مذاهب فلسفیه
اربابنه قارشی آلمش اولدوغی وضعیتڭ معناسی.

افندیلر!. آڭلامق دیمك دگلدر. آڭلامق ایچون [redacted] بیلك ایجاب ایدر؛ بیلیرسکز که بر حادثه‌نڭ صورت وقوعنه شاهد اولمق او حادثه‌نڭ معناسنی صورت وقوعنی اسباب صحیحه‌سنه عطفاً تعریف ایده بیلمه‌لیدر. اون طوقوزنجی عصرڭ بویوك متفکرلرندن و کمبریج مدرسینندن اولان هیووه‌ل Whewell دیورکه: [طبیعت بر کتابدر؛ او بزه بر طاقم اشارات عرض ایدر. او اشاراته معنا ویرن انجق بزلرز. بو سوز، چوق طوغرودر؛ چونکه فی الحقیقه بزم کائناتده گوروب تلقی ایده بیلدیگمز شیلر انجق حادثاتدر، اونلره بز معنا ویریورز. بز اولماسه‌یدك - حوزاتنده (صرف میخانیکی بر فعالیت دائمه (une activité perpetuelle, purement mécanique) دن عبارت اولان عالم حادثاتده هیچ بر شیئڭ معناسی اولمایه‌جقدی. نته‌کیم بز اولماسه‌یدق، ضیا و صدا اولمایوب یالکز اثیرڭ و یا خود هوانڭ اهتزازاتندن عبارت بر طاقم حادثات میخانیکیه بولونه‌جقدی. شبهه یوقکه هر شیئه معنا ویرن بزلرز. فقط [redacted] عینی شیئه تورلو تورلو معنالر ویرمك احتمالی محفوظ اولدوغی ایچون - مع التأسف - اڭ مهم شیلرده بالضروره اختلاف اوزره بولونیورز. واقعا بالتجربه تدقیق ایده بیلدیگمز وقوعاته معنا ویرمكده اتفاق ایدیورز، و گوریورز که تجربه تنوع و اصول و وسائطی تکمل ایتدکجه، [redacted] حادثاته معنا ویرمكده دها زیاده توفیق فکر و نظر ایتمك احتمالی آرتیور. نته‌کیم معلومات تجربیه‌مزه دائر مدوناتمز یعنی تکمیل علوم صحیحه و ثابته بو موفقیتڭ اڭ بویوك آبده‌سیدر. و بو تجربه بزه نظراً (چونکه بر مهم تجربه بزده بودر!.) امینز که بو قبیلدن اولان معلومات صحیحه‌مز کیتدکجه آرته‌جق و آره‌لرندهکی علاقه‌یی تأسیس ایدن (روابط عمومیه (rapport généraux) و (نسب ثابته relations fixes) یعنی قوانین طبیعیه lois naturelles دیدیگمز شیلر - دخی دها زیاده انکشاف ایده‌رك [redacted]، بو معلوماتمز کیتدکجه آهنك و انتظام کسب ایده بیله‌جکلردر. بونی قطعیاً ایناناه بیلیرز. فقط بو علوم طبیعیه‌نڭ ساحهٔ استکشافاتیدر. بر چوق حادثاتڭ دها وقوعنه شاهد اولیورزکه اونلری بو آچیق تجربه ساحه‌سنه گتیره بیلمك امکانی هنوز گوره‌میورز. حالبوکه وجدانمزده الهام قناعت و تلقینه یقین ایتمك خصوصنده بو ایکنجی قسم حادثاتڭ، حقایق تجربیه‌دن آشاغی قالیر یری یوقدر. مع ما فیه بونلری - بو اڭ آوو ج صیغمایان شیلری - تجربه میدانه سوق ایده بیلیرك بیله اولجوب طارتا بیله‌جك آلات و وسائطه مالك اولمادیغمز کبی قیمتلرینی تقدیر ایده بیله‌جك بر واحد قیاسیده کشف ایده‌مشزدر. صوکره بعضی افکار و اعتقاداتمز، بر طاقیم آمال و نیاتمز، بر چوق اعمال و حرکاتمز وار درکه شبهه‌سز محیطمز اولان عالم خارجیله و هله حیاتمز و تورلو تورلو احتیاجاتمزله علاقه‌دار بولوندوغی ایچون سببسز وقوعاتده اولماملق برابر، اونلر - حادثات خارجیه کبی - کندی کندیلرینه ثابت و باشلی باشنه قائم بر شیلر دگلدر. بزم اندیشه‌لرمز، بزم املریمز، بزم دوشونجه‌لرمز، بزم اعتقادلرمز، بلکه ده بزم ظنلرمزدر. خلاصه بزمله برابر موجود اولان احوال و کیفیاتدر. بو وقوعاته ده معنا ویرمك مجبوریتنده‌یز. مع التأسف بو دائره‌یه کیروبده تدقیقاته گیریشنجه گوریورزکه زمینه استنادمز - تجربه عالمنده اولدوغی کبی - صاغلام و ثابت دگل، بالعکس دائما متحول و یك قایباقدر. حالبوکه فلسفهٔ عمومیه، بو ایکی [redacted] عالمك حادثاتنی ده احاطه ایده بیله‌جك قدر واسع بر نظریهٔ شامله ترتیب ایدوب وارلغڭ حقیقتنی و صور تحولاتنی تعریف ایتمکله مکلف طوتولمشدر.

فلسفه‌نڭ معناسی بویله گه‌نیش و معقول بر نظریه دیمکدر. نظریه بر جملهٔ افکاردر؛ خارجده اویله بر شیئڭ البت وجودی یوقدر. کائناته قارشی بر سیاحه نظردر. بر معنا ویرمه‌در. یوقاریده عرض ایتدیگم کبی عینی شیئه اقلاً بر قاچ تورلو معنا ویرمك احتمالی محققدر. بو اشته او احتمالاته گوره ترتیب ایدیلمش بیلیمه هر نظریهٔ عمومیه بر مذهب فلسفینڭ (اساسی مدعا la thèse fondamentale) سنی تشکیل ایدر.

تاریخ فلسفه‌نڭ سرمایهٔ رواياتی، بر بر ینه تحکم و تقدم ایتمکه ساعی اولان بو نظریاتڭ حکایهٔ مجادلاتندن عبارتدر. بونڭ بویله اولماسنده باشلیجه سبب ذهن بشرڭ تناقضدن [redacted] فطرتاً متنفر بولونماسی و یکدیگرینه تماماً ضد اولان ایکی تورلو تعریفك برینی دیگرینه ترجیح و اوته‌کنی ابطال ایتمکه میلیدر. طبیعی درکه بو جدالی ایدنلر او [redacted] کبی نظریاتڭ موجدلری و مدافعلری اولان صاحب مسلك فیلسوفلردر.

شبهه یوقدرکه او نظریاتڭ اعتقاداتمزله، اعتقاداتمزڭ تلقیات حیاتمزله و بنائً علیه سعادتمزله صیقی صیقی یه علاقه‌سی ثابت اولماسی یوزی اعتقادات اوغورنده آچیلمش جهاد، [redacted] هر محاربه‌ده اوزونه سورمشدی.

موسیو برغسون ده کندی مسلکنی مدافعه اوغورینه اورطه‌یه چیقمه‌یه مجاهدر. فقط کندیسنجه مرجح اولان سیره توالزم

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No KTB-113.3

محبان

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-313-14

مذهب فلسفی سی — بو صوك القمش سنه ظرفنده علوم طبیعیه و تجربیه نك خارق العاده ترقی سی و انکشافاتی یوزندن — نظر اعتباردن
دوشوب متروك و مهمل قالمسی اولدوغی ایچون اسکی شکل و حالیله مدافعه ایدیلمکده ایدی. سپیریتوآلیزمك تملنی صارصوب حیات
و حیثیتی تهدید ایدن کشفیات تجربیه و ترقیات علمیه دن موسیو برغسون [redacted] قوت آلمغه [redacted] (رق) ینه سپیریتوآلیزمی احیا ایتمك چاره لرینی
بولدی و او فلسفه یه یکی بر شکل و وضعیت ویره رك توجه قازاندیره بیلدی که بوتون دها آکاه اولانجه معروفیتی ایشته بو موفقیتنده
ظاهردر.

پروفسور برغسونك بو موفقیتنه زمانك ده بویوك بر یاردیمی اولدی. فلسفه عالمنده (آردی آره سی کسیلمه ین) [redacted] مجادلات نظریه
هانکی مسلکی تأیید ایدرسه ایتسین؛ عصرمزك طرز سیاستی و اسلوب معیشتی تماماً ماتریالیست ایدی، دیمك که عقیدهٔ اخلاقیه سی
اساساً ماتریالیست ایدی. بونك اسبابنی بوراده ایضاح ایده جك دکلم؛ اوزون سوره ر. شو محققدر که عصرك اك بویوك
و انسانیتپرور متفکرینی زمانك انانی اخلاقینی نظام عالم و سعادت امم ایچون مدهش بر تهلکه اوله رق تلقی ایدیورلر و بوندن طولایی
ماتریالیزمی مسئول طوتیورلردی. بو تهلکه (نك) نه قورقونج بر شکل آلمقده اولدوغی گورنلر، بیلیورلردی که عصرك اعتقادنده (قوت
la force)، (پاره l'argent) و (ذوق le plaisir) اقانیم ثلثه کبی [redacted] حکم سورمکده در. معلومدر که سیاستده قوت،
اقتصادیاتده پاره، طرز معیشتده ده ذوق پرنسیپلرینی تعقیب ایتمك (اخلاقی ماتریالیزم matérialisme moral)
کیدیشی در. بو صوك زمانلرده [redacted] همان هر مملکتده برچوق متفکرین بو کیدیشی بر ضلالت حرکتی
اولمق اوزره تنقید ایده رك اخلاقی اصلاح ایتمك ایچون فلسفه یی (اول امرده) اصلاح ایتمك لزومنی گوریوردی. حتی ماتریالیست آلمانیاده
بیله (ئویکه ن Eucken) کبی بر آدم یتیشمش و یالکز ماتریالیزمه قارشی دکل، علوم طبیعیه دن استنتاج اولنان (ناتورالیزم) ناتورالیزم
فلسفه سنه قارشی بیله شدتلی تعرضاته گیریشدیکی حالده علی العموم توجه گورمش و بویوك بر شهرت قازانمشدی. بو فیلسوفی برچوقلری
وجهله موسیو برغسونه بکزه تیورلر. آره لرنده بالطبع بعضی مهمجه فرقلر اولمقله برابر ماتریالیزم جریاننه و فلسفهٔ علمیه یه قارشی آلدقلری
وضعیت توحیدیه و هله سپیریتوآلیزمه افاضه ایده بیلدیکلری [redacted] (کلری) یکی شکل و تازه حیاته گوره بو ایکی متفکر مجاهد بربرینه حقیقتاً چوق بکزر.
[redacted] شبهه یوقدر که برینك آلمانیاده دیکرینك فرانسه ده معاصر اوله رق ظهوری عینی اسباب معنویه و اجتماعیه یه عطف اولنمق [redacted] گرکدر. [redacted]

هله بو حرب عمومی فلاکتی بر طرفدن (نیچه ئیزم Nietzschéisme) و دیکر طرفدن ده (داروینیزم Darwinisme) اعتقادینه
[redacted] (اسناد) ایتمك عموم عندنده مقبول بر فرضیه اوله لیدن بری (*) عصرمزك دینی فیلسوفلری دخی — دشمن مشترك اولان ماتریالیزمی
قطعیاً مغلوب ایده بیلمك ایچون — (ئویکه ن) و (برغسون) طرفندن ترویج و مدافعه ایدیلن سپیریتوآلیزمه [redacted] دست معاونتلرینی
اوزاتدیلر. دینی فلسفه سی (ذاتاً) سپیریتوآلیزمدن قطعاً فارغ اولهماز، چونکه اعتقادنده روح اك مهم و ایلك پرنسیپدر. فضله اوله رق
دینی (intuition) طرفداریدر؛ [redacted] زیرا [redacted] الهام دخی او قبیلدندر؛ وحی ایسه جناب حقك وجدان بشره طوغرودن طوغرویه
واسطه سز تبلیغاتیدر. حتی ندا سی در، ده ینلر وار.

[redacted] (فلسفه سنده)
(*) مشهور (فریدریخ نیچه Friedrich Nietzsche) ذهنی برآز بوزوق بر داهی اولدوغی ایچون
غریب غریب فکرلر [redacted] کوستر(مش) [redacted] و خصوصاً ([redacted] فوق البشر بر انسان نمونه سی = Übermensch = Superhomme)
[redacted] فرضیه سیله عالمك نظر دقتنی جلب ایتمشدی. اویله ادعا ایدیوردی که بوکونکی انسانلر هنوز عادی بر درکه ده درلر و تکامل ایله
ایلریده بو انسانلرك فوقنده بر انسان نمونه سی پیدا اوله جقدر. بو ادعا عقلاً مردود اولهمازدی؛ فقط نیچه او یوکسك انسان
نمونه سنی تعریف ایدرکن برآز صاپیتدی. او انسان کاملی [redacted] جمهور ناسی اوزرینه حاکم مطلق اوله رق تصویر ایتدی و اوکا [redacted]
(فضائل عسکریه vertues militaires) ده نیلن بوتون قابلیاتی اسناد ایده رك خلق اوزرنده هر تورلو تصرفاته فطرتاً حقلی
اولدوغنی تسلیم و تعلیم ایتدی. اویله بر آدم (خیر و شر قیدینك فوقنده au dessus du bien et du mal) [redacted] بر حاکم مستبد
ایدی. عادی بر آدم [redacted] مثلا کندی کومسنده کی طاوقلره [redacted] ناصل معامله ایدرسه، جانی ایسته دیکی زمانده، اونلری ناصل کندی احتیاجنه
قربان ایدرسه، انسان کامل دخی عادی آدملر کتله سنه بو معامله ده بولو[redacted] عقده فطرتاً حقلی ایدی. (و صلاحیتدار) [redacted] کندیسنی پك آریستوقرات
ظن ایدن و (حالبوکه) حودنی آتنده پك عادی بر [redacted] لرهلی عائله ده ظهور ایتمش اولان (نیچه) علی العموم ادیاندن و علی الخصوص خرستیانلقدن
شدتله متنفر بولونیوردی؛ چونکه [redacted] کتلهٔ عوامك (جماعه) اعتقادی او[redacted] (لان دینی) مسکینه و دموقراتیقه بر ضابطهٔ معنویه اولمق اوزره تلقی
ایدیوردی. [redacted] اون طوقوزنجی عصرك نصف اخیرندن بری ماتریالیزم تأثیریله تربیه اولنمش و یاشامش اولان یکی آلمانیانك فراجنه
بو فکرلر خوش گورندی. داخلده (آریستوقراسی میلیتر aristocratie militaire) شکلنده مؤسس اولان صاحب نفوذ [redacted] عسکر
فرقه سنی اعلا ایتدیکی کبی، گنج ناسیونالیستلر غرور و خودکامانه سنه دخی خوش گلیور و نقطهٔ استناد اولیوردی. خارجی پولتیقه ده
دخی نیچه یا پرنسیپلرینك تشبثات تجاوزکارانه سنی محوه گوستریور و — خیر و شر ملاحظه سنه لزوم گورمدیکی ایچون — عادتا (تجاوزده) تشویق ایدیوردی

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-313-5

(بو اساسلی نقطه‌لرده)

اثبته [redacted] حکمت دینیه ایله فلسفهٔ روحیه‌نی صمیمیاً تماس ایدوب عینی احکام اعتقادیه‌یی تصدیق و مدافعه‌یه مجبوریت حس ایتدکلری ایچون دین ارباب (ئوتیگه‌له — برغسونه) حرکت فلسفیه‌سیله اویوشیور و اتفاق ایده بیلیوردی. خرستیانلغه احکامنه موافقتله الک مقبول و مرغوب بر فلسفه نمونه‌سی اولان (طومیزم Thomisme) ک بالخاصه برغسونیزم ایله ملایمت و مناسبتنه سبب بو وضعیت و بو کیفیت اولمشدر.

(انگلیزجه‌یه ترجمه ایدلمش ایکی کوچوک اثرنده)

[redacted] (ئوتیگه‌له) ی بالمناسبه ذکر ایدیورم؛ بونی چته قاریشدیرمامه‌جغم؛ زیرا هنوز [redacted] باشقه کتابنی کورمه‌دم، بو راده تتبع [redacted] و تنقید ایتمک ایسته‌دیکم سیستم انجق برغسونک فلسفه‌سیدر. ایلریده بالطبع او آلمان فیلسوفنی ده عینی دقتله [redacted] مطالعه ایده جکم. وقتم مساعد اولورسه اوکا دائر ده سزه معلومات مفصله ویریرم.

مع ما فیه ئوتیگه‌له و برغسونک همتات مستقله و مشترکه‌سیله وقوعه کلن و اسباب ظهوری ایجاب زمانه دائره‌سنده آرانلمق لازمکلن بو حرکت فلسفیه‌نک [redacted] بو درجه سرعتله انتشاری اسبابندن بر قسمنی ده فلسفهٔ طبیعیه‌نک موفقیتسزلکنده آرامالیدر و اونوتمامالیدرکه بویله حرکت، ناتورالیزمه قارشی بر reaction و بر عصیان [redacted] ماهیتنده‌در. تاریخی بر نقطهٔ نظردن باشقه بر معناسی یوقدر.

(intellectualisme (ئه‌نته‌لکتوآلیزم) [redacted]

ناتورالیزم باشلیجه اوچ اساسه طایانیوردی. (سوبژه‌قتیویزم subjectivisme) و (میخانیزم Mecanisme) ده قارتزن فلسفه‌سیله رواج بولان بو اوچ اساسلی عقیده (doctrine essentielle) تأسیس ایتمشدی. درت یوز سنه‌دنبری فیلسوفلر بو اوچ استقامتی تعقیبه ایده‌رک ممکن اولابیلدیکی قدر تدقیقاته قویولدیلر. نتیجه‌ده قطعیاً تبین ایتدی که (سوبژه‌قتیویزم) بهر حال آغنوستیسیزمه پیوسته اولیور. چونکه علم بشرک اضافی اولمقدن قورتولامایه‌جغنی دها بدایت [redacted] حرکتنده بر موضوعه (Postulat) و بر رهبر اولارق قبوله مجبور بولونیور. [redacted] (ئه‌نته‌لکتوآلیزم) حادثات عالمی تحلیلی بر صورتده مطالعه ایده‌رک سلسلهٔ اسبابه باغلامقله عالم خارجی‌ده [redacted] [فعال طایرید [redacted]] [redacted] یعنی (دیله‌دیکی وجهله حرکته مقتدر) بر قدرت مستقله قبول ایده‌میور؛ بناءً علیه میخانیزمه پیوسته اولیور و دینسزلکی حقلی کوستریور. فضله اولارق عینی اصول تدقیقی حادثات وجدانیه‌یه دخی توجیه ایده‌رک (انسانده نفی ارادت mier le libre arbitre) ایدیور؛ چونکه امور وجدانیه‌یه بدایة [redacted] (محیطی) [redacted] سبیلر [redacted] کوستره‌رک [redacted] خارجده وقوعه کلن حادثات میخانیکیه سلسله‌سیله وجدانده جریان ایدن وقوعات انفسیه آره‌سنده (موازات parallelisme) تأسیس ایدیور و بو صورتله امور وجدانیه‌یی اسباب خارجیه ایله صیقی صیقی‌یه تقیید ایدیور. [redacted] (تحلیلی بر اصول une méthode analytique) تعقیب ایتدیکی ایچون ده حیاتی (حال فعالیتنده dans son état d'activité) قاورایامایه‌رق (ستاتیقه statique) بر صورتده تتبع ایتمکدن باشقه بر موفقیت کوستره‌میور.

دیمک که ناتورالیزم فلسفه‌سی هانکی شکلده جلوه کوستریرسه کوسترسین حقیقتده بزه خبر ویره‌میور. (ده‌ترمینیزم déterminism) جندره‌سنه بزی صوقمقله ذره قدر قیمیلدانه‌جق ارادت و قدرت براقمیور. معنویاتمزی ده عینی صورتله میخانیکیه ارجاع ایتمکله روحمزی انکار [redacted] (مجبور اولارق) بزی بی‌شعور قوای طبیعیه النده توپ‌کبی بازیچه ایدوب براقیور. فعالیت حیاتی (ده) تعریف ایده‌میور؛ چونکه تحلیلی اولان اصولیله حیاتی افنا ایتدکدن صوکره ماهیتنی تحقیقه قالقیشیور. بو قوری فلسفه — دیمک که — بزی الک مهم مسئله‌لرده مأیوس ایدوب براقیور. بو [redacted] اعتقاداته کوره تعیین ایده‌جک (احکام [redacted] اخلاقیه sanctions morales) نک نه کبی بر دستور العمل (principe de conduite) (انسانلره) کوستره‌بیله‌جکنی ایضاحه حاجت یوق؛ معلومدر.

آلتمش سنه‌دنبری صنایعده، فنونده، تجارتده فوق العاده ترقی ایدن و کندی قدرت سیاسیه، و اجتماعیه و علمیه‌سندن تماماً خبردار اولان یکی آلمانیا بالطبع (نیچه) نک بو فکرلرینی کندی دعوای تفوقنه بر ترجمان بلیغ اولارق قبول و حسن تلقی ایتدی؛ و حق قوتدردر دییه‌رك موحشه بر ایشه کیریشدی. نتیجه‌سی معلومدر. ینه قوته مغلوب اولدی.

داروینیزمه کلنجه مجادلهٔ حیات برنسیبنی اساس اتخاذ ایتمه اولدوغی ایچون قوی‌نک [redacted] دها طوغروسی محیطنه لایقیله تطابق ایدن اجناسک [redacted] اجناس ضعیفه‌یی یعنی محیطنه کندینی اویدوره‌مایانلری یریوزنده قالدیرماقی پک طبیعی و بناءً علیه پک ده حقلی کورویوردی که. بوده اخلاقده ماتریالیزمله برنسیبی اولان (حق غالبکدر) دعواسنه چیقیوردی.

ایشته قلاسیجه و علمی فلسفه‌یه قارشی عصیان ایدن متفکرلرك خلاصهٔ تعریضاتی بودر.

ناتورالیسته فیلسوفلرك - منطقی بر مجبوریتله - بو نتیجه‌لری ویرمکده اولدوغی قطعیاً تحقق ایدنجه، فلسفه‌دن امید بشره
نوید بشارت بکله‌ین اکثریت متفکرینه، مأیوسی اولدی و تکرار دینه التفات ایتدی. انسانلر مأیوس اولورلرسه دینه توجه ایدرلر
بو، پك طبیعیدر؛ و [redacted] قوبقوری بر فلسفه‌نك بو سببوتوده مجرداته تعلق ایدن تعلیماتیله، [redacted] دینك امید پرور و
تسلیت بخشه تلقیناتی آره‌سنده حقیقتاً تأثیرجه پك بویوك بر فرق واردر. دینه، عقله دکل، حیاته خطاب ایدر. بزه
امید ویرر، تسلیت ویرر، غیرت ویرر، قوت ویرر، قورقو ویرر، مرحمت و شفقت ویرر، عشق ویرر، بزی یاشاتیر.
بونلر هپسی (هیجان émotion) نوعندن بر طاقم (حالات روحیه états d'âme) در. [redacted] بزی یاشاتمق ایچون بو نوع
طویغولرك جمله‌سنه محتاجز. حیات بوکبی حسیاتدن عبارت اولماسه بیله ذی شعور بر حیات، بونلرله پك صمیمی حقیقی
علاقه واردر. چونکه شعور دیدیکمز حال الك هیچ ده بو طویغولرله تحقق ایدر. بزده (بنلك حسی le sentiment du Moi)
بو طویغولرك محصله‌سیدر. احتمالکه روح اعتقادمزده بو بنلك طویغوسندن طوغمشدر. هر نه حال ایسه، شوراسی
محقق و متفق علیه درکه بو حالات روحیه [redacted] معقولات دکل حسیات نوعندندر. حیاتمزه [redacted] یالکز قیمت دکل، حتی
معنا ویرن امید و عشق کبی شیلر عقلدن [redacted] (نشأت ایتمیور) وجدانمزك ال مجهول وال درین یری اولان کوکلدن طوغمقده‌در؛
اونلر ایچون بو طویغولر - ماهیتاً - منطقله علاقه‌دار دکلدر. اونلر منطقی ایسته‌دیکی طرفه چکه‌رك عقلی آرزویه
رام ایدییور. آکلاشیلیورکه یالکز منطقی دوشونجه‌لرله عقلمزی تأمین ایتمك وجدانمزی تطمین ایتمکله بر دکلدر. مسعود و
مستریح اوله بیلمك ایچون اصل وجدانمزی ممنون ایتملی و صوصدورملی‌یز. بوندن طولایی‌درکه، امیدلرمزی اوقشایه‌رق آرزولرمزه
- ولوکه هیچ اصلی فصلی اولماسه ده - بر رنك حقیقت ویره بیله‌جك و بناءً علیه حسیاتمزه نقطهٔ استناد اوله‌جق اعتقادات
دخی [redacted] شدتله احتیاجمز واردر. انسانز؛ فیلسوف اولسه‌قده انسانز. انسانلغمك قوتی بو ضعفنده‌در.
ایشته دینه بزه بو تورلو اعتقادات ویرییور؛ و عقلمزه دکل، ایمانمزه تلقین اعتقاد ایتدیکی ایچون تنقیدی حکمن
براقیور. چونکه تنقید، منطقه استحاله، یعنی عقلك استدلالی دیمکدر. عقلك تعلق ایده‌میه‌جکی امور و خصوصاتده
تنقیدك البته نقطهٔ استنادی پك متزلزلدر؛ حتی یوقدر بیله!.

ملاحظاتمز بو مرحله‌یه وارنجه کوره بیلیورزکه بو ایکی حرکت فلسفیه یالکز دینه ایله دکل، صنایع نفیسه‌نك طبیعت (طرز موفقیتله) و
و ماهیتیله ده پك اویغون دوشویور. اولا بزی کشف حقیقته سوق ایده بیله‌جك اولان (واسطهٔ علم moyen de connaissance)
بو فلسفه‌یه کوره (intuition) ایسه، صنایع نفیسه‌ده دخی اودر. دینه ده (وحی)، [redacted] صنعتده (الهام inspiration)،
فلسفه‌ده (intuition) عینی حالت روحیه [redacted] یی افاده ایچون موضوع کلمات مترادفه‌دن عبارتدر. فضله اوله‌رق صنعت
ده، دینه ده برغسون فلسفه‌سنك اساسی ادعاسنی کوتمکده‌در. [بز، حقیقتله بر آن تماسدن خالی دکلز؛ اونی [redacted] کوره‌مکلکز
نا صل اولور؟] دینه بو فلسفه‌یه [redacted] - آلهی الاصل اولان - روحمزی حقله طوغرودن طوغرویه واسطهٔ تماسی عد ایدن دینه
دخی [redacted] موافقت ایدییور. صنعته کلنجه [redacted] بدیعیون متفقاً تسلیم ایدییورکه، صنعتك طوغرودن طوغرویه ماهیت
حیاته نظری واردر؛ و آثارنده ظواهر حادثاتی رسم ایتمك دکل حقیقت حیاتی [redacted] - معناوربط
[redacted] صنعتك اك علوی معناسیله طرز تلقیسی بودر. صنعته بو معنایی ویرن و ماهیتینی بو حیثیتله
تلقی ایدن بویوك داهیلر هیچ بر دینه منسوب اولماسه‌لر بیله او قدر دینه و [redacted] حتی قدسی بر حس ایله دائماً حال هیجانده
یاشارلرکه بو حالت روحیه، [redacted] تولید [redacted] (دینه حسی ده) ایدن [redacted] غیر مشعور فقط فیاضی بر جوشقونلقدر.

ناتورالیزم بو مسئله‌لری بو تورلو دوشو(ندوره)بیله‌جك یوللری اولادن سدّ ایتمش بولوندوغی ایچون دیندن نه قدر متنفر
بولونویور ایسه، صنعتك بو معناسندن ده او قدر اوزاق بولونویوردی. حالبوکه intuitioniste [redacted]
ایکی مهم مؤسسهٔ بشریه‌یی ده [redacted] کندیسیله اتفاقه دعوت ایدیوب - اصولده اولسون - تألیف ایدییور. بو آز قوت
دکلدر. فعالیت بشریه‌نك هر تورلو جریانلرینی آهنکدار بر صورتده تألیف موفق اوله بیلن [redacted] بر فلسفه سیستمی، دیکرلرندن
البته دها فلسفیدر؛ چونکه هم دها شمول‌لیدر، همده دها (متسق coordonnée) [redacted] بر منظومهٔ نظریاتدر.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
RTB-313-69

Bergson

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-313-6b

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NORTR-313-7

بر عنوان حقنده

اساساً عملی بر مقصد منفعت جویانه استهداف ایدیله

افندیلر!

فلسفه تاریخنی تتبع ایدنلر بیلیرلرکه بویوك فلسفه سیستملری بویوك داهیلرك قورمش اولدوغی مبانیٔ افکاردرکه ماهیتی اعتباریله هر بری جهانشمول بر نظریهٔ معقوله اولمقدن عبارت قالیر؛ بالجمله حادثاتی آز چوق عقله یاقین اولهرق تعریف ایده بیلمك ایچون دهای بشرك فرط جهدی [redacted] بر طرفدن علومك دیکر طرفدن ده فلسفه نك تأسسنی موجب اولمشدر. تدقیقات علمیه، حادثاتك سلسلهٔ ارتباطنی/ تعقیب و مناسبات ظاهره‌لرینی تعیین ایله مکلف بولوندوغی ایچون حقائقه اشیایی آرامقله موظف دکلدر. اکر بر عالم بو حدی آشارده وسائط علمیه ایله حلی ممکن اولمایان مسائله انفاذ نظر ایتمك ایسترسه، او وقت [redacted] متخصص بولوندوغی ساحهٔ علمیه نك حدودی (جوارنده) [redacted] تفلسف ایتمش اولور؛ و او تقدیرده بر درجه یه قدر مربستدر، [redacted] ماورائی یعنی متعال اولان مسائل مغلقه‌یی بوسبوتون شخصی بر نقطهٔ نظردن تلقی و ملاحظه ایده بیلیر. چونکه او طبقات علیاده تذکر ایده بیلمه‌سی لازم کلن [redacted] مسائله تجربه نك الی ایریشمز و بنا علیه قونترولی اولماز. اونك ایچوندرکه فلسفه آز چوق شخصی اولمقدن قورتولامیور و بو حیثیتله صنعته بکزه‌یور؛ حتی صنعت کبی ترکیبی اولماسی یعنی - قانتك تعبیرنجه - (معماری Architectonique) بر [redacted] قابلیتی مستلزم بولونماسی ده صنعته مشابهتنی برقات دها اظهار [redacted] ایدییور. (دها مفکر اولور ودها کوزل) حالبوکه اصول تجربیه‌یی رهبر و مسلك اتخاذ ایتمکله [redacted] تأمین صلاحیت ایدن علم ده هیچ شخصیتی یوقدر و قطعیاً اولمامه کرکدر. حقائقه تجربیه‌یی تفسیر خصوصنده انسانلر ایر کچ اتفاق ایتمشلردر

(وقوعه کلنه بر تواطؤ افکار convergence d'idées اثری اولدوغنی ایچون ضروری)

بو انتفاده و منطقك ابرامیله در؛ زیرا تجربه ایله کشف ایدیله بیلن حقیقتلرك معناسی ده

برابر انکشاف ایدر. اکر تجربه لایقیله اجرا ایدیلوب ده صریح بر نتیجه ویریر ایسه اولا باشقه و معنایی باشقه

بر کوزه اوزلر. اونك ایچوندر که علمك اساسلرینی تشکیل ایدن معلومات ثابته نك کرك صورت و کرك

ماهیتنده ذره قدر شخصیت یوقدر. علوم مسائلنده اختلاف دیمك ایسترم دیکمی

ایضاحه حاجت کورمیورم. اصول جزئیه ایله بعضی وسائط تدقیقه عائد اختلافاتدن ماعدا شبهه

یوقدر که نظریات و فرضیات بحثنده تماماً شخصی و خصوصی نقطهٔ نظرلره معطوف مباینات افکار واردر.

فقط بو نظریات و فرضیات معتبره علومك مباحث فلسفیه سنی تشکیل ایدن و هنوز قطعیاً حل

ایدیله مه ین مسائل غامضه یه تعلق ایدر. اصل فلسفه دخی نظریات عمومیه ترتیب اتمکدن باشقه بر شیله

مشغول دکلدر. او سببله درکه بو خصوصده بیان ایدیله بیلن ملاحظات معقوله قیمت و حیثیتی اعتباریله

فرضیاتدن عبارت قالیور و اویله قالدقجه شخصی اولمقدن قورتوله میور. قورتوله بیلمه سی ایچون مثبت بر

صورتده حل ایدیلوب عموماً مقبول و مسلم اولماسی لازمکلیر. انجق او وقت غیر شخصی اوله بیلیر.

فلسفه، معنای اصطلاحیسیله بر علم science اولمادقجه شخصیت تأثیرندن قورتوله مایه جقدر. ذاتاً

بیلك ای بیلیرسکز که فلسفه ده بوده مختلفٌ فیه بر مسئله در. مابعد الطبیعیاتك — معنای صحیحی ایله! — بر علم

اولوب اولامیه جغنی قانت بر مسئله یاپوب واضحاً میدان مناقشه یه آتمشدی، حالبوکه بو

مسئله — واقعا برآز باشقه بر شکلده — ده موقریت و افلاطون زماننده بیله معلوم ایدی و موضوع بحث

اولمقده بولونمشدی. کوره جکز که موسیو برغسونك ذهننی ده جدی بر صورتده اشغال اتمشدر.

ایکی بیك بشیوز سنه دنبری بو مسئله یی حل ایچون الك بیوك فیلسوفلرك صرف اتمکده بولوندوغی همت

و غیرت فلسفه یی بر علم صحیح حیثیتی ایله تأسیس اتمك اوغورنده واقع اولمشدر؛ یعنی فلسفه یی شخصی

تأثیرلردن قورتاروب مستقل بر علم شکلنه قویمق ایچوندر.

واقعا فلسفیاتك ترقیات طبیعیه سیله بیوك سیستملر بلیرمه و کیتدکجه تعینه اتمکه باشلامشدر. مثلا

آمپیریزم empirisme ایله (راسیونالیزم rationalisme)، (ماتریالیزم matérialisme) ایله

سپیریتوآلیزم spiritualisme) و دها بر چوق امثالی کبی بللی باشلی مسلکلرك اساسی

ادعالرینی تشکیل ایدن نظریات و احکام صراحتاً معین اولدوغی برینی دیکرندن لایقیله فرق ایده

بیلیرز. حتی کمال قناعت و امنیتله ادعا ایده بیلیرزکه بو مسالك فلسفیه — بر چوق تنوعاته رغماً — محدوددر.

مابعد الطبیعیاتك موضوعاتنی تشکیل ایدن امهات مسائل ذاتاً محدود اولدوغی کبی اونلری مختلف

جهتلردن تورلو تورلو صورتلرله تلقی ایده بیلمك ایچون الجنز و ضعفیتلری تعمیم ایدن نقاط

نظر دخی نامتناهی دکل، هم معدود، همده محدوددر. بو حقیقته مبنی درکه — اوچ عصر اول

اتیمه اولدوغی کبی — (سورویلیام هاملتن) بو بیوك فلسفه سیستملرینی معقول بر اساسه کوره

تصنیف ایده بیلمك ایچون وجدانك شهادتنه قاچ تورلو معنا ویریله بیله جکنی مبدأ اتخاذ اتمش

و تصنیف یلانی بو اساسی اوزره چیزمشدر؛ بو یلانده حد ذاتنده یاکلش دکلدر، فقط داهی

و موجد فیلسوفلر او عمومی یلانده دائره سندن خارجه چیقمامقله برابر، هانکی جهتی التزام ایدرلر

ایسه او راده ینه بر خصوصیت شخصیه ابراز ایده رك فلسفه لرینه بر رنك امتیاز ویره بیلیورلر.

سپیریتوآلیزم، حد ذاتنده سپیریتوآلیزم در. ماتریالیزم ده اویله ایده آلیزم ده!. مع مافیه

آناقساغوراسك سپیریتوآلیزمی ایله پلوتینوسك کی بر اولمادیغی کبی موسیو برغسونك

TDV İSAM Kütüphanesi Arşivi KTB-313-8

سپیریتوالیزمی ایله اونلرك کی آره سنده بویوك بر فرق شخصیت وار. کذلك موسیو برغسونده [redacted] اختیار واضطرار بحثنده کلیاً اراده قائللردر. بزم اسلافمزده بو دعوایی گودن حکمایه معتزله دیرلردی. بناءً علیه بو مسئله‌ده طرفدار اولدوغی اعتقاده نظراً موسیو برغسونی [redacted] توصیف وامثالیله تصنیف ایتمك ایسترسه‌ك معتزله‌دندر دیرز وهیچ ده یاکلش بر تعریف اولماز، چونکه بوتون آثار واجتهادات فلسفیه‌سی ارادت بشریه‌یی مدافعه واثبات اوغرنده واقع اولمشدر. [redacted] لکن مقصد واعتقاد مذهب بر اولمقله برابر طرز تفلسف واسلوب اجتهاد اعتباریله مثلا نظّام، ابوهذیل وامثالی ایله برغسونك آره سنده اوقدر فرقلر وارکه انسان بو فیلسوفلری برابر تصنیف ایتمکده تردده دوشر [redacted] معذوردر.

حالبوکه مسائل مهمه‌نك صورت تلقی وطرز حللنده اسلوب اجتهاد وشخصیت اعتقادیله تمایز ایدن بر فیلسوفك دیگرلری [redacted] مقابله‌سنده ضدّ[redacted]یت وضعی یکجهت قالمیور؟ چونکه فلسفه‌یه بر شکل خصوصیت ویرن امهات مسائل متعدددر. مثلا برغسونده معتزلی یعنی (ارادت طرفداری partisan du libre arbitre) ایسه بو وضعیتی [redacted] برجهتله (دهترمینیست déterministe) لره، دیگر برجهتله ده (جبریه fataliste) لره قارشی در؛ وانجق بو ایکی فرقه اربابنه مخالفت وضعیتنده در. فقط ماتریالیستلره قارشی سپیریتوآلیستدر. نته‌کیم (انته‌لکتوالیست intellectualiste) لره قارشی ده (انتوئیسیونیست intuitioniste) در. کذلك (مه‌قانیست Mécaniste) لره قارشی (دینامیست dynamiste) در. والی آخره!.. بویله اولماسی ده پك ضروری وطبیعی گورولملی در، چونکه فلسفه میداننده حقیقتی اوغورنه [redacted] اختیار اولونان محاربه‌لر، عینی زمانده مختلف جبهه‌لرده انکشاف ایده‌رك وقوعه گلییور.

گوره‌یورسکز که موسیو برغسونك ویاخود افلاطونك ویا ارسطونك فلسفه‌سنی تعریف ایده بیلمك ایچون بوتون جهات وخصوصیاتنی شامل اوله‌جق صورتده بر کلمه بولوب ده افاده ایده‌میورز. بونك [redacted] یگانه چاره‌سی وقولایی کندی اثر اجتهادلرینی تماميله [redacted] کندیلرینه عطف ایله (پلاتونیزم Platonisme)، (آریستوته‌لیزم Aristotelisme) و (برغسونیزم Bergsonisme) دیمك وصوکره جهت جهت تتبع وملاحظه ایده‌رك تفصیلاً شرح وتعریف ایلمکدر. بوده – اولجه دیدیکم کبی – بویوك سیستملك شخصیتله ممتاز اولدوغنی بالمجبوریه اعتراف ایتمکدن باشقه برشی دگلدر.

هرحالده بر معمار مواد لازمه‌یی بالذات ایجاد ویا اعمال ایتمیه‌رك حاضر بولوب قوللاندیغی کبی اك بویوك فیلسوفلر بیله اسلافنه ومعاصرینه برچوق مواد فکریه آلمشلردر. بونك اودرجه حکمی یوقدر. معرفت او موادده تألیف ایده‌رك یکی بر بنا قوره بیلمکده در. فیلسوف

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-313-9

قابلیتی

اولمده اوطاسه ده انسانه ایچون قدرت ایجاد، یوقدن وار ایتمك دکل، وار اولان شیلری
کندی اسلوبنجه تألیف ایتمك [redacted] هنری در. برغسون دخی امثالی اولان بالجمله اعاظم متفکرین
کبی، بو معناده و بو نوعلو بر فیلسوف موجوددر.

بن سزه بو مهم آدمك سیستمنی ممکن اولدیغی قدر آچیق بر لسانله و فقط ینه بالطبع فلسفی
بر لسان ایله ایضاح و صوکره ده تنقید ایده جکم. کندیسی زمانمزك شبهه سز الڭ مشهور فیلسوفی
اولمشدر. افکار و نظریاتی [redacted]، جماعت متفکرین ایله دار الفنون افندیلرینك بالنسبه محدود
و پك طار اولان دائرهٔ خصوصیتی آشه رق صالونلره قدر سرایت ایتمش و صنایع نفیسه ایله
ادبیاته تأثیردن خالی قالمامشدر.

بر فیلسوفك درجهٔ اهمیتی زماننده حیاتنده کی موفقیتیله تقدیر ایتمك پك طوغرو دکلسه ده شورای
دخی محققدر که نظریات فلسفیه سی [redacted] – حد ذاتنده – حقیقته مقرون اولسون
اولسون اولماسین، حیاته معنا و قیمت ویرن احکام عملیه سی ایله اولچولمك کرکدر. زیرا
وجدان انامك ندای احتیاجاتنه جواب ویرمکله [redacted] مسائل حیاتیه یه عائد اندیشه لری –
موقتاً اولسون – تطمین ایدن و انسانیتی متردده یه [redacted] یکی بر خط حرکت
[redacted] ایشته او احکام [redacted] در.
کوسترمك ایچون یول آچان و یکی بر دستور العمل ویرن

موسیو برغسون فی الحقیقه بر چوق معاصرینمز نظرنده بویله بر رهبر اوله رق تلقی ایدلمشدر.
اونك ایچون اوکمزه دوشن بو مهم آدمی ایی طانیمالی یز. و بزلری هانکی هدفه توجیه ایتمکده
اولدیغنی آکلامالی یز.

بو سببله در که الڭ زیاده اهمیتلی و قیمتلی اولان ایلك کتابنده [redacted] تدقیقاته باشلیورم.
ذاتاً شهرتنی [redacted] تأمین ایدن او اولمشدر. بو کتابده فلسفه سی ده او ایلك اثرنده بسط
و مدافعه ایتمش اولدیغی نظریاتك انکشافندن عبارتدر.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NORTB-313-10